A°. 1857. N°. 275.

Opregte *Vrijdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 20 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 16 November.

Men heeft hier ter stede opgemerkt, dat de feestdronk, welke laatstelijk, op zeker wel bekend officieel gastmaal, door den minister van Financien, den heer *v. Brück*, is ingesteld „op de zegenrijke bekrooning der britsche wapenen in Indie", niet alleen door al de aanwezigen, maar ook elders in geheel Duitschland, met uitzondering van eenige weinige staatkundige en clericale ultra's, met geestdrift is toegejuicht. Men vleit zich nu, dat het bewijs dezer goede gezindheid in Engeland niet onopgemerkt zal blijven, en dat vooral de aldaar zooveel invloed hebbende minister, lord *Palmerston*, eindelijk ook daardoor zal bewogen worden om van het volharden van zijnen tot dusverre zoo hardnekkigen tegenstand, ten aanzien van de doorgraving van de landengte van Suez, af te zien.

— Dezer dagen zal hier ter stede eene commissie bijeenkomen, bestaande uit deskundigen uit al de ministerien, ten einde te raadplegen over de regeling der gevolgen van de uitgifte der nieuwe duitsche vereenigings-munt, zoowel in het openbaar bestuur, als in het dagelijksch verkeer.

De munt arbeidt met vermeerderde krachten aan de vervaardiging der nieuwe muntstukken, welke ook bij deze inrigting verkrijgbaar zijn, doch vooreerst niet dan tegen zilvergeld.

VAN DEN RIJN, 18 November.

Uit Petersburg wordt gemeld, dat Z. M. de Keizer, dadelijk na zijne terugkomst uit Moscau, eene wapenschouwing heeft gehouden over de geheele russische garde, zoodanig als dit corps, ten gevolge der laatste verordeningen, wat het bedrag der manschap betreft, is verminderd. Vermits men daarbij inzonderheid heeft behouden de in alle opzigten voortreffelijkste soldaten, heeft deze revue een militair schouwspel opgeleverd, 't welk, naar luid dezer berigten, bezwaarlijk elders zal kunnen worden geëvenaard.

Ook de troepen, die tot dus verre in Rusland zijn aangewend voor de inwendige dienst en voor plaatselijke behoeften, zullen belangrijk worden verminderd. Daarentegen zal meer zorg worden besteed aan het cordon op de aziatische grenzen, en ook aan het dusgenaamde baikalsche kozakken-corps, aan de oevers van de Amur, 't welk bestemd is om de kern uit te maken van een nieuw leger-corps, 't welk in dat oord zal worden gevestigd.

Berigten uit Tiflis melden, dat de forten van Maikop en Atakum, aan den regter-vleugel van de Kaukazische-linie, thans voltooid en ook genoegzaam verzorgd zijn, om gedurende den geheelen winter elken aanval, dien de bergbewoners daarop zouden willen ondernemen, te kunnen afslaan, zonder ondersteuning van het hoofdcorps. Aan den linker-vleugel dezer linie zijn geringe strijdkrachten voldoende geweest om de aanrandingen, welke de Circassiers tegen de kolonien aan de groote Tscheschna schenen te willen ondernemen, te verhoeden.

Naar luid der jongste berigten uit Rusland, heeft men daar te lande betrekkelijk weinig last van de geldelijke ongelegenheden, welke in het westen van Europa en in America zooveel bekommering baren.

PARIJS, 18 Novembe'.

De Keizer heeft eenige prefecten benoemd, en onder anderen den heer *de la Gueronniere*, secretaris-generaal bij de prefectuur der Beneden-Seine, tot prefect in het departement der Vosges aangesteld.

— In den *Moniteur* wordt gemeld, dat het onlangs te Vincennes geopende gasthuis voor herstellende werklieden zeer goede uitkomsten oplevert. Reeds hebben omstreeks 400 personen dat gesticht verlaten, in zoover hersteld, dat zij hunne dagelijksche bezigheden konden her-vatten.

— Uit hetgeen thans nader wordt vernomen, omtrent de verkiezingen in Sardinie, blijkt, dat de strijd veel levendiger is geweest dan men had verwacht. Van de 61 afgevaardigden, die gekozen zijn, behooren 45 tot de liberale partij, en 15 tot de clericale. Slechts een der benoemden staat als een aanhanger der radicale beginselen bekend. Er hebben evenwel nogal eenige herstemmingen plaats gehad, zoodat de overwinning in vele plaatsen sterk is betwist geworden.

Het eerste kies-collegie te Turin heeft graaf *de Cavour* met 300 stemmen weder ingekozen. De clericale tegenstander van dien bewindsman heeft slechts 80 stemmen bekomen. — Daarentegen is de voornaamste clericale aanhanger, de heer *Solor della Margarita*, in drie verschillende plaatsen benoemd.

De liberalen zijn zeer tevreden met den uitslag der verkiezing, en meenen, dat deze van invloed zal zijn op den algemeenen toestand van Italie en op de staatkunde der groote mogendheden omtrent het italiaansche schiereiland.

— De laatste berigten uit Spanje gewagen weder van carlistische woelingen en zamenspanningen, in Madrid zoowel, als in Barcelona.

LONDEN, 17 November (savonds.)

Berigten uit Nieuw-York van den 3den dezer, gisteren te Liverpool aangebragt, melden, dat de geldmarkt bij voortduring gedrukt was, maar dat zich eenige meerdere vraag naar staats-schuldbrieven en spoorweg-aandeelen begon te vertoonen. De uitvoeren van specie naar het buitenland waren gering, en hadden in de laatste week niet meer dan 116,454 dollars bedragen. — Den 3den had te Nieuw-York een oproer plaats gehad, ter zake van den stilstand van het handels-bedrijf en de daardoor ontstane werkeloosheid van een deel der arbeidende klassen. Na eene onstuimige bijeenkomst te hebben gehouden, hadden eene menigte duitsche en iersche werklieden dien dag in de stad rondgeloopen, bij de welgestelde lieden, inzonderheid bij de winkeliers, voedsel vragende.

Volgens een berigtgever uit Washington, die veelal goed onderrigt is, zou de reis van den heer *Ouseley*, die uit Engeland in de Ver.-Staten verwacht werd, niet met de staatkunde in verband staan.

— Verleden zaturdag heeft te Lurgan, in Ierland, een oproer plaats gehad onder de wevers, ter zake van de geringe verdiensten. Een duizendtal van deze lieden hebben een aanval op eene fabriek gedaan, met het oogmerk om haar te plunderen en de werktuigen te vernielen. Een groot aantal glas-ramen zijn met steenen vernield; doch de oproerlingen, die ook van schietgeweer gebruik maakten, zijn door de politie-magt met geweld verdreven.

— De vraag naar geld was heden op nieuw zeer levendig, maar het vertrouwen bij den handelstand keert meer en meer terug. — Het staken der betaling van de Wolverhampton en Staffordshire Bank-compagnie oefende heden op het laatst der beurs een ongunstigen invloed uit. De 3 pc. gecons. resc. 89⅝.

LONDEN, 18 November.

De aanvragen bij de Bank voor het disconteren van geldswaardig papier worden nog niet minder. Het bedrag der uitgegeven bankbiljetten boven de wettelijke bepaling moet aanzienlijk zijn aangegroeid. — De Bank heeft gemunt goud uit Schotland ontvangen, maar daarentegen eene aanzienlijke hoeveelheid naar Ierland gezonden. — Uit Rusland is eene hoeveelheid van 4000 ponden aangekomen.

— De voorstanders van de parlementaire hervorming, aan welker hoofd de heer *Roebuck* zich heeft gesteld, hebben hun programma uitgevaardigd. Daarbij wordt hoofdzakelijk verlangd: uitbreiding van het stemregt; — geheime stemmingen; — verorderingen, waarbij de benoeming der parlements-leden door de meerderheid der stemgeregtigden wordt verzekerd; — afschaffing van den census voor de leden; — om de drie jaren een vernieuwd Huis der gemeenten.

BRUSSEL, 18 November.

Het clericale hoofdorgaan, *le Journal de Bruxelles*, behelst heden een stuk, 't welk van groot belang moet worden beschouwd. Onlangs is eene oproeping uitgegaan uit Leuven, waarbij de katholieke kiezers zijn aangespoord om op 10 December aanstaande hunnen pligt te betrachten. De beginselen, vervat in die oproeping, worden thans nader uiteengezet in het *Journal de Bruxelles*, in eene verklaring, welke moet worden aangemerkt als het staatkundige manifest van de hoogere belgische geestelijkheid.

In dit manifest, vervat in den vorm van een brief, gerigt aan den bestuurder van het genoemde hoofdorgaan, wordt in het breede betoogd, dat Belgie in eenen allergevaarlijksten toestand verkeert, omdat de vijanden van de godsdienst de Constitutie, die aan het land 26 jaren van vrede, rust en voorspoed heeft gegeven, hebben geschonden en ter zijde gesteld. In 1830 heeft de natie zich vrij en onafhankelijk kunnen maken, omdat in haar eene zedelijke kracht werkzaam was. Dat zedelijke gevoel schijnt thans uitgedoofd te zijn, vooral bij den deftigen burgerstand „die meent, dat hij verlicht is, omdat hij heeft opgehouden christelijk te zijn; die, zooals thans proefondervindelijk is gebleken, in drie of vier groote steden den toestand beheerscht, en uit Brussel de beweging heeft doen uitgaan."

„Zoolang (dus leest men in dat manifest) onze strijd met Holland heeft geduurd, is het evenwigt bewaard gebleven; maar daarna is die zelfzuchtige hardnekkige binnenlandsche oorlog begonnen, waarvan wij thans de wrange vruchten plukken. Niettegenstaande onze Constitutie van 1831 berust op het hoofdbeginsel „*Eendragt maakt magt*", zonder welken grondslag zij *onzin* zou zijn geweest, hebben onze tegenstanders feitelijk aangenomen, dat het gouvernement van den Staat moet toebehooren aan hen *uitsluitend*. Zij zullen onze meesters zijn, wij hunne dienaren: zij zullen ons overheerschen, wij gehoorzamen; dat is hun laatste woord. En daarop zijn zij begonnen met die godsdienst te ondermijnen, welke hun in den weg stond, met aanwending van alle denkbare hulpmiddelen, door het onderwijs, door de drukpers, door de clubs en vooral door de toepassing van een stelsel van ongerijmden en onbeschaamden laster, die zijne uitwerking op de volksmenigte nooit mist. Die menigte wordt aan hare kwetsbare zijde aangetast: winstbejag en vrees-aanjaging zijn de hulpmiddelen. In 1856 hebben onze tegenstanders de doode hand en de tienden uitgevonden; in 1857 de kloosterwet, ter zake van een ontwerp tot regeling der openbare liefdadigheid. En het volk juicht en loopt te hoop om de kloosters aan te vallen, alsof de kloosters niet in Belgie mogten bestaan, even als de vrijmetselaars-loges?

„In de hoofdzaak komt het er eigenlijk niet veel op aan, — dit moet worden erkend, — of de heeren *Frère* en *Rogier* aan het bewind zijn, dan wel de heeren *de Decker* en consorten; maar wat er wel op aankomt, dat is het bestaan, de toekomst des lands. *Een wind van ongodsdienstigheid* waait thans uit alle hoeken van den gezigteinder over het land, 't welk het onmiskenbaarste voorteeken is van eene op handen zijnde radicale revolutie. Immers nooit is bij eenig volk het godsdienstige beginsel geschokt, zonder dat de nationale instellingen zijn omvergeworpen. Diegenen, welke onze godsdienst aantasten, weten dat wel. Is dit bolwerk platgeschoten, dan is de stad genomen. Het gevaar is dreigend, ten ware de natie ontwake aan den rand van den afgrond en eene krachtige poging tot redding beproeve."

En die poging moet, volgens den ontwerper of de ontwerpers van het manifest, worden beproefd. God roept den mensch ten strijde, en wat *Nero*, *Julianus*, *Luther*, *Voltaire*, *Joseph II*, *Willem I* niet hebben kunnen uitroeijen, zullen de heeren *Sue* en *Quinet* met hunne kweekelingen evenmin kunnen vernietigen. De katholieke Kerk, *die zij in het slijk willen versmoren*, zal zich over hunne godslasterlijke pogingen wreken door hen te zegenen. — Daarop wordt in het manifest uiteengezet, dat men niet bevreesd behoeft te zijn voor de toekomst van de godsdienst, omdat deze juist bloeit en luisterrijk schittert te midden van het gevaar; maar zooveel te meer voor de toekomst van Belgie, bestuurd door een ministerie, geboren uit het oproer. Biedt dat ministerie weerstand, dan wordt het gebroken; volgt het de beweging, dan zal het op den revolutionairen weg worden voortgejaagd en eindelijk in den afgrond worden nedergestort. Dat men zich toch niet late blinddoeken door de betuigingen van eerbied voor het koninklijke gezag. Nooit is een Koning meer toegejuicht dan *Lodewijk Philips* vóór de noodlottige Februarij-dagen.

Thans is een gedeelte van het algemeene liberale programma vervuld, maar tevens is de Constitutie *op eene revolutionaire wijze uitgeroeid*. Die eigenlijk overwonnen is, is niet de katholieke godsdienst, maar het constitutionele stelsel zelf.

Daarop wordt in het minifest de toestand van Belgie in betrekking tot het buitenland nagegaan, als volgt:

„Mogt Belgie niet spoedig tot kalmte terugkeeren, *mogt het eene hindernis worden voor Europa*, dan zal zijn lot spoedig zijn beslist. Gelooft toch niet, dat, zoo als men ons tracht te beduiden, bij de minste inbreuk op zijne afhankelijkheid van de zijde zijner naburen, de overige mogendheden tot zijne hulp zullen toesnellen. De mogendheden zijn het thans onderling al te goed eens, dan dat zij elkander zouden willen bevechten. De verdeeling zou allen toelagchen; daardoor zou een einde aan den twist worden gemaakt, en er zou geen Belgie meer zijn, maar slechts onzamenhangende stukken, die zich nooit weder tot een geheel zouden kunnen vereenigen. Onze toestand zou oneindig erger worden, vergeleken bij hetgeen wij zijn geweest voor 1830. De verdeeling was in 1831 het ontwerp van *Talleyrand*, die het als eene onmogelijkheid beschouwde om eene homogene natie zamen te stellen uit Walen en Vlamingers, door hem bestempeld met den naam van woelzieke en ongelijksoortige rassen; en tot staving van zijn gevoelen wees hij op de geschiedenis der gemeenten Luik en Gend. Ingeval hetgeen in 1831 niet waar was, waarheid mogt worden, dan zullen de *Talleyrands* niet ontbreken. Reeds heeft de heer *Guizot* in zijn beroemd vlugschrift het ons gezegd.

„O gij, die door uwe streken en weifelende handelingen Belgie zoo zeer verlaagt, dat dergelijke veronderstellingen mogelijk zijn geworden, hebt gij wel bedacht, welk eene schrikkelijke verantwoordelijkheid op uwe nagedachtenis zou rusten, als deze onheilspellende veronderstelling waarheid mogt worden? Gij, die den goeden naam hebt bezwalkt van dat Belgie, 't welk op 21 Julij 1856 nog zoo roemrijk daar stond, weet gij wel, met welke misdaad gij u hebt beladen ten aanschouwe van geheel Europa, van alle voorstanders der constitutionele vormen, die hunne laatste hoop op u hadden gevestigd? En de goede burgerij van Brussel, die gij hebt aangedreven tot het plegen van een schandelijk tegen zich zelve gerigt misdrijf, wist zij wel wat zij deed? wist zij wat Brussel was ten tijde harer vaderen? wist zij het niet, wij weten het, en zullen het haar zeggen: Brussel was in 1815 eene stad vol geschiedkundige herinneringen, zonder inwoners, onder een franschen prefect; het gras groeide in de straten. Dat Luik, Henegouwen, Namen, dat Luxemburg, met hunne fabrieken, hunne steenkolen-mijnen, hunne bosschen zich volstrekt niets laten gelegen liggen aan de belgische nationaliteit uit het oogpunt van materieel belang, dat laat zich begrijpen; maar Brussel, 't welk niets is zoodra het ophoudt eene hoofdstad te zijn, wat zal het doen met zijne winkels en zijne ledige huizen? Is het clericale spook dan zoo verschrikkelijk, dat men, om daaraan te ontkomen, tot een zelfmoord moet overgaan?"

Voorts wordt aangemerkt, dat groote natien tot revolutien kunnen overgaan, maar geenszins de kleine. Frankrijk strekt ten voorbeeld daarvan Bij groote natien leiden revolutien tot vrijheid, losbandigheid, militaire dictatuur. Maar bij kleine natien is dat anders. *Grooten kunnen geen geraas velen, dan 't geen zij zelf maken*, zooals de *Groote Frederik* teregt zeide. Belgie moet dat niet vergeten, en evenmin, dat Brussel slechts weinige uren van Parijs is gelegen en een oproer in de belgische hoofdstad met een oproer in eene der parijsche voorsteden gelijkstaat.

De verkiezingen van October, vijf maanden na het oproer, hebben getoond, dat het kwaad diepe wortelen heeft geschoten en het opkomende geslacht door de vrijdenkers geheel is bedorven. Maar juist deze toestand moet de ware katholicken aansporen tot krachtigen strijd. Zij moeten niet vragen, of zij talrijk zijn. In 1825, toen de strijd tegen Holland begon, telde het katholieke belang te naauwernood twee of drie ernstige voorstanders, en *reeds vijf jaren daarna overwon dat belang*.

Het slot van het clericale manifest luidt aldus:

„Het is waar, dat de strijd tegen Holland meer die was van een volk tegen een volk, en dat die, waartoe wij thans worden opgeroepen, een binnenlandsche oorlog is, een familiestrijd, de meest wreedaardige, meest trouwelooze, meest onverzoenlijke van alle oorlogen. Kunnen wij onze bitterste vijanden niet buigen, dan blijft ons echter de kans over om onze vrienden te versterken, aan te moedigen, naauwer te vereenigen. Het is geenszins het getal onzer tegenstanders, 't welk ons bevreesd maakt, maar de laauwheid, de onverschilligheid, of, om de zaak bij den regten naam te noemen, — de *lafheid* van dat tweeslachtige ras, 't welk den moed niet heeft om zich openlijk *katholiek* te noemen, als men het zijn geloof wil ontrooven; 't welk zich *de behoudende partij* noemt, en tot dusver niets heeft kunnen behouden; 't welk hecht aan het geloof zijner vaderen, maar nog veel meer aan zijn gemak; 't welk het voorzigtig acht, om in beide de kampen een voet te hebben; 't welk zich op de slechte dagbladen abonneert en bij de verkiezingen te huis blijft. — Zoodra alle mannen den moed hebben zullen om zich openlijk te vertoonen, — zich in opregtheid en openlijk *christenen* te noemen, — en dit als hunne eeretitels beschouwen, — dan zal God zich voor ons verklaren, en het vaderland zal gered zijn."

's GRAVENHAGE, 19 November.

Z. M. heeft benoemd tot griffier van het kantongeregt te Enschedé *W. H. Camsius*, wonende te 'sHertogenbosch.

— De heer *Kraijenhoff*, controleur der dir. belast. enz. te Oude Pekela, is overgeplaatst naar Amsterdam.

— Uit bij het depart. van Marine ingekomen berigten blijkt: dat Z^r. M^s. fregat *de Ruijter* den 6^{den} November jl. van den kruistogt in den noorder Atlantischen Oceaan te Cadix was teruggekomen; — dat Z^r. M^s. stoomschip *Gedeh* den 27sten September jl., langs Axim, ter reede van St. George d'Elmina is aangekomen en den 1sten October, na Acra te hebben aangedaan, over Rio-Janeiro de reis naar Java zou vervolgen; — dat Z^r. M^s. schroefkorvet *Medusa* den 24sten September jl. zich ter reede van Hongkong bevond. Aan boord van die bodems was alles wel.

— Heden is in de Tweede-Kamer de beraadslaging over het vierde hoofdstuk der staatsbegrooting (Justitie) begonnen.

De heer *Westerhoff* verklaart, dat hij ditmaal zijne stem aan dit hoofdstuk niet kan geven, omdat de daarbij uitgetrokken sommen hem te hoog voorkomen. Hij beklaagt zich in 't algemeen over de toenemende uitgaven in alle takken van beheer. Dit moet bezorgdheid voor de toekomst baren, vooral met het oog op de last van 's Rijks schulden. De spreker trad daarbij in eene vergelijking van de tegenwoordige uitgaven met die van vorigen tijd, toen Nederland met Belgie vereenigd was, en hij deed opmerken, dat inzonderheid ook de kosten van het departement van Justitie nu hooger voorgesteld zijn, dan zij in 1830, tijdens die vereeniging, waren. Het kwam hem daarom voor, dat er wel degelijk bezuinigd kon worden, indien daartoe bij de Regering een ernstige wil bestond. Bovendien moest hij zich tegen dit hoofdstuk verklaren omdat de minister tegkwam op de verhooging der bezoldiging van de lagere beambten bij zijn ministerie; naar des sprekers inzien, bestond voor die verhooging volstrekt geene reden.

De heer *van Bosse* verklaart, dat men om twee redenen gemeend heeft, bij de algemeene beraadslaging in geene financiële ontwikkelingen te moeten treden, en wel: 1° omdat de Regering in de memorie van beantwoording op hoofdstuk I, waarin de algemeene beschouwingen worden uiteengezet, zich gerefereerd heeft aan het antwoord, dat zij zal geven aangaande de bij de Kamer aanhangige financiële wetten; 2° omdat dergelijke algemeene beschouwingen niet altijd even vruchtbaar zijn, nademaal het meer en meer gewoonte is geworden, de politieke kwestie geheel op den voorgrond en de financiële op den achtergrond te plaatsen. Dit zou echter den spreker niet terughouden om daar, waar hij sporen van uitzetting der uitgaven aantreft, tegen de begrooting te stemmen. Hij gelooft, dat onder de tegenwoordige gunstige omstandigheden der schatkist, het spreekwoord, dat het sterke beenen zijn, die de weelde dragen, te veel uit het oog verloren wordt. Als jaar op jaar de gewone uitgaven zeer aanmerkelijk toenemen, dan acht hij het pligt, daartegen te waarschuwen. Hij doet opmerken, dat de uitgaven voor de gewone dienst van 1858 reeds 7 tonnen hooger zijn dan in 1857, en dat er nog krediet-wetten te wachten zijn. In 't bijzonder acht hij de voorgestelde verhooging van het onderhavige hoofdstuk bedenkelijk. De vergelijking met de uitgaven voor hetzelve in 1830 is minder gepast, omdat nu andere posten op deze begrooting komen, dan toen; maar vergeleken met de uitgaven in 1853, is de tegenwoordige begrooting zes tonnen hooger. Die vermeerdering is wel voor een gedeelte het gevolg van noodzakelijke uitgaven, zoo als voor de gevangenissen, maar hij meent, dat zij gedeeltelijk ook aan gebrek aan spaarzaamheid is toeteschrijven. Hij wees daarbij 1°. op de gedurige verhooging voor de politie; alleen daarvoor bedraagt de vermeerdering, in vergelijking met 1853, *f* 90000; 2°. op de verhooging voor het H. Militair Geregtshof; 3°. op de meerdere uitgaven voor de regterlijke magt, voornamelijk door het vervullen van vacaturen in de geregtshoven. Ten slotte vroeg hij inlichtingen omtrent de kosten en baten van het Politieblad, en drong hij aan op eene herziening van het besluit van 1849 op de wachtgelden.

De heer *Wintgens* heeft de aandacht gevestigd op de noodzakelijkheid van voorzieningen ten aanzien van de werking van buitenlandsche naamlooze maatschappijen hier te lande. Die vereenigingen sluiten hier vrijelijk contracten en benoemen hare agenten, zonder dat voor hare oprigting of werking eene koninklijke toestemming gevorderd wordt, die echter voor alle binnenlandsche maatschappijen noodig is. De onbeperkte werking van die vereenigingen heeft ook, volgens den spreker, hare gevaarlijke zijde omdat hare hooge premien gemakkelijk uitbetaald worden, en dit b. v. de moedwillige brandstichtingen kan aanmoedigen. In de 2de plaats heeft de spreker aangedrongen op het intrekken der wet van 1807, regelende het bedrag van de rente.

Z. Exc. de minister van Justitie heeft daarna het woord gevoerd en de gemaakte bedenkingen beantwoord. — De voorgestelde verhooging der tractamenten van de lagere ambtenaren bij zijn departement achtte de minister steeds noodig, als eene billijke belooning voor den arbeid dien zij verrigten. De verhooging van het hoofdstuk voor Justitie, in vergelijking met vorige begrootingen, vindt haren grond in de veranderde omstandigheden, en voornamelijk in de onkosten voor de jagt en visscherij, die vroeger bij het depart. van Binnenl. Zaken behoorden. — Het Politieblad strekt niet ten voordeele van de ambtenaren van het departement; geen redactie-geld wordt daarvoor betaald. — De buitenlandsche naamlooze maatschappijen, die hier te lande werken, maken een punt van overweging bij Regering uit. Z. Exc. zal gaarne die zaak, welke van gewigt is, nader ter harte nemen. Bereffende de opheffing der wet van 1807 op de rente, is een ontwerp in behandeling, hetwelk welligt spoedig aan de Kamer aangeboden zal kunnen worden.

Na nog eenige woordenwisseling over het hooge bedrag der begrooting, over de wet van 1807 en de buitenlandsche naamlooze maatschappijen, aan welke heeren *v. Bosse*, *Godefroi* en de ministers van Justitie en van Buitenl. Zaken deel namen, is de algemeene beraadslaging over het hoofdstuk gesloten.

Vervolgens is de 1ste afd. (kosten van het departement) zonder beraadslaging goedgekeurd; insgelijks de 2de afd. (kosten der regterlijke magt), en afd. 3 (Hoog Mil.-Geregtshof enz.)

Bij de behandeling van afd. 4 (geregtskosten) heeft de minister verklaard, bij zijne meening te blijven, dat men met de herziening der tarieven moet wachten tot de daarstelling der regterlijke organisatie en het nieuwe Strafwetboek.

De 5de afd. (kosten van algemeene of Rijks-politie) heeft tot eene uitgebreide discussie, waaraan verscheidene sprekers deelnamen, aanleiding gegeven.

Art. 19 (tractement van een inspecteur der jagt en visscherij *f* 1200) is verworpen met 31 tegen 26 st.

Art. 20 (tractementen van Rijks-veldwachters, enz.) is *aangenomen* met 30 tegen 29 st.; — art. 25 (Politieblad *f* 5000) met 52 tegen 7 st.; — art. 26 (geheime uitgaven *f* 10,000) met 50 tegen 7 st. Bij dit laatste art., hetwelk bestreden werd door den heer *L. D. Storm*, heeft de minister verklaard, dat geene enkele cent van die som voor spionnen wordt uitgegeven; dat hij het ook beneden zich zou achten, eenige gelden voor spionnage uittegeven; dat in ons land geene geheime politie bestaat.

Ten slotte is ook art. 27 aangenomen. — De beraadslaging zal morgen voortgezet worden.

Heden, 19 November, heeft de heer procureur-generaal bij het Hof van Noord-Holland gediend van zijne conclusie in de zaak van de stad Leyden, betreffende den eigendom van het Haarlemmer-meer. Deze conclusie strekt tot bevestiging van het vonnis der regtbank, met betrekking tot de ontvankelijk verklaring van den eisch, maar tot vernietiging van dit vonnis, ten aanzien van de ontzegging van den eisch, en alzoo tot toewijzing van den eisch aan de stad Leyden, als hebbende den eigendom van dat meer door titels bewezen en door verjaring verkregen.

— Den 16^{den} November is te Moordrecht de dag, op welken de heer m^r. *C. van Vollenhoven* gedurende 25 jaren met de betrekking van burgemeester der gemeente is bekleed geweest, regt feestelijk gevierd. Des avonds heeft eene commissie, bestaande uit verscheidene inwoners, en daaronder geestelijken der verschillende gezindten, het genoemde hoofd der gemeente een kostbaar stuk zilver, als een blijk van de hoogachting der bevolking, aangeboden. Des avonds was geheel de plaats en inzonderheid het gemeentehuis fraai verlicht, op welk laatste de burgemeester, met zijn gezin, door een deftig gezelschap is ontvangen, en alwaar hem door de kinderen der avondschool, ten getale van 200, en vervolgens door de leden der volkszangschool *Oefening kweekt kennis* serenaden zijn gebragt, terwijl een ieder zich beijverde om van den welgemeenden wensch te doen blijken, dat de belangen der gemeente nog lang aan de leiding van dit achtbaar hoofd mogten blijven toevertrouwd.

— De Handelmaatschappij heeft bevracht: voor Amsterdam de schepen *Clio*, *Admiraal Jan Evertsen* en *Cornelia*; voor Dordrecht, *Brederode* van Rotterdam.

— De dezer dagen te Gorinchem gehouden paarden- en beestenmarkt was druk bezocht. De aanvoer van paarden was echter niet zeer groot en wordt op circa 2000 stuks geschat. Goede paarden waren minder dan vroeger aangevoerd, dewijl de meeste jonge paarden aan de huizen der eigenaren werden opgekocht. De paarden waren over het algemeen niet zoo duur als vroeger. De handel in runderen was levendig. Een zeer groot getal was aangevoerd en de prijzen waren hoog. Het aangevoerde vee schat men op circa 8000 stuks.

— Van 7 tot en met 13 November zijn in Vriesland 77 runderen aan de longziekte gestorven, of te dier zake afgemaakt. Totaal sedert 1°. Januarij 7083.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 19 November. Den 18^{den} dezer in Texel binnengekomen: *Emely*, Hall, Newcastle; *Zenith*, Vincent, *Messenger*, Shotton en *Melvill*, Ansley, alle 3 van Sunderland. Gisteren nog: *Harlingen*, Hannema, Newcastle; en uitgezeild: *Equator*, Nieuwenhuis en *Anna Lena*, Zaal, beide naar Suriname; *Sophia*, Kruize, Smirna; *Emely & Mary*, Wanless, Sunderland. Wind z. o.

Den 18^{den} dezer in Helvoet binnengekomen: *Andrew Wilson*, Mc. Allen, Burnt Eiland; *Cornely*, Mc. Cullock, Boness; *Jane*, Thompson, Middlesbro; *Transit*, Richardson en *Avon*, Boyd, beide van Sunderland; en uitgezeild: *Wilhelmina*, van der Borden, Gibraltar; de stoomb. *Earl of Auckland*, Londen; *Pelican*, Liverpool; *Swanland*, Hull. Wind o. n. o.

Den 12^{den} Sept. van Hongkong uitgezeild: *Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist*, Hoeksma, San Francisco.

Den 25sten Sept. te Batavia binnengekomen: *President Plate*, Hansen, Rotterdam; en uitgezeild: 15 dito *Sirius*, Mulder, Amst.

Den 19^{den} Sept. van Sourabaija uitgezeild: *Neerlands Indie*, Wagner, Batavia en Amsterdam.

Den 21sten Sept. in Straat Sunda: *Vice Admiraal Gobius*, van der Linden, Cardiff naar Singapore; 22 dito *West-Kapelle*, Roorderkerk, Swansea naar dito.

Den 2^{den} Oct. te Singapore binnengekomen: *Johanna Maria*, Overgaauw, Amsterdam; *Louis Meijer*, Hazewinkel en 5 dito *twee Gebroeders*, Swart, beide van Cardiff.

Den 2^{den} Oct. van Colombo uitgezeild: *Jacob*, Börger, Rotterdam.

Den 16^{den} Oct. van Savanilla uitgezeild: *Amstel*, Weitinga, Amst.

Den 17^{den} Oct. te St. Thomas binnengek.: *Cornelia*, Lunde, Amst.

Den 16^{den} dezer van Plymouth uitgezeild: *Goede Verwachting*, van Lindonck, Liverpool naar Batavia, na volbragte reparatie.

RAMSGATE, 16 November. De Nederl. kof *Maria Louisa*, kapt. Janninga, van Newcastle naar Genua, is gisteren nacht op het Longsand totaal verongelukt en het volk waarschijnlijk daarbij omgekomen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

19 *November* 1857. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. Thesaur.	—	—		*Polen* O. 4 p	77	¼	—
„ N. Bank	176	—	—	*Pruiss.* O. 4½ „	—	—	—
W. Schuld 2½ p	62 5/16	½	62 7/16	„ A. 3½ „	—	—	—
„ . 3 „	73 15/16	74 ¼	—	*Oostr.* O.G. 5 „	—	—	—
„ . 4 „	95 5/8	11/16	—	„ „ 4 „		—	—
Amort. Sd. 2½	88 ¼	—	—	„ Met. 5 „	71 ⅛	½	71 ⅜
Handl. Ms. 4½ „	142	144	143 ¾	„ R. A. 5 „	83 ⅞	84 ¼	—
O. Leen. 4 „	93 5/8	—	—	„ N. 5 „	73 ⅛	11/16	73 ½
Holl. Spw. . .	—		—	„ 54. 2½ „	37 3/16	½	—
Leening 4½ p	—	—	—	Wr. Bk. . *f*	—	—	—
Rijn Spw. 4½ „	99 ½	—	—	„ . . „	—	—	—
M. Wld. 4 „	—	—	—	„ 4 p	311	—	—
Belg. O. 2½ „	.	—	—	*Nap.* L. R. 5 „	—	—	-
Cert. R. 2½ „	50	—	—	Cert. R. 5 „	—	—	—
Frkr. Cert. 3 „	—	—	—	*Den.* O. L. 5 „	.	—	—
Spanje O. 1½ „	24 11/16	13/16		„ 3 „	—	—	—
Obl. . . 3 „	41 ¼	-	—	*Brsl.* 24. 5 „	—	- -	-
„ B. 3 „	36 ⅛	7/16	—	39. 5 „	—	—	-
A. S.	—	—	—	43. 5 „	—	—	—
B. C.	—	—	-	52. 4½ „	—	—	—
Portg. Obl. 3 p	43 ¼	7/16	—	*Sard.* C. 5 „	—		—
Obl. 56 3 „	43	⅛	—	*Peru* 54 4½ „	—	—	—
„ C.	—	—		P.	—	—	—
Rusl. H&C. 5 p	102 ⅝	¾	—	*Eq.* 55. 1 „	13	¾	—
„ 5 „	101 ⅝	¾	—	*Vensl.* Obl. 4½ „	26 15/16	27	—
Cert. Obl. 5 „	90 ⅞	91 ⅛	—	U. 2 „	10 ½	11/16	—
„ . 4 „	84 ⅛	—	—	*Gren.* Obl. 3½ „	16 15/16	17 ⅛	17
„ Stgltz 4 „	83 ½	—	—	U.	5 5/16	7/16	—
„ N. 4 „		—	—	*Mex.* Obl. 3 p	17 3/16	⅜	17 ¼
„ 54. 5 „	95 ½	¾	—	*N. Am.* Ph. H. *f*	—	—	—
„ 55. 5 „	97 ⅜	⅝	97 ½	Ph. B. . . .	—	—	—
„ H. 5 „	—	—	—	„ R. 6 p	-	—	—
„ L. 5 „	—	—	-	Am. Bank .	—	—	—
„ L. 4½ „	—	—	—	Ill. Sp. A. . .	90	-	—
Insch. . 6 „	—	—	—	„ Obl. C. B. 7 p	78 ¾	—	.
Cert. . 6 „	—	—	—	Louisiana 5 „	—	—	—
Polen A. . *f*	148 ½	149	—	*Grkl.* Obl. 5 „	3 ½	9/16	—

Handelm. contant 142½ à 143. Russische spoorweg *f* 70. — Beleening 6. Prolongatie 6½. Disconto 7.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*:

P. F. M. UZURET, *President.* J. BRASKAMP, *Secretaris.*

De beurs was heden over 't algemeen weder williger. Handelm. 3 pc. hooger verhandeld.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 27,35; Div. Eng. per £ *f* 11,65; Eng. Russen per £ *f* 11,65; Frans. *f* 55; Belg. *f* 55⅝; Pruiss. *f* 34⅝; Hamb. Russen *f* 35; Russen in Z. R. *f* 33½; Pools. in fl. *f* 26.

MADRID, 18 November. De 3 pc. 38¼; 1½ pc. 26¼.

LONDEN, 19 November. De 3 pc. gecons. recs. 89¾ à ⅞. Mexico 18¼ à ¾. Spanje 40 à ½, en 24⅞ à 25⅛.

PARIJS, 19 November. De 3 pc. 67 fr. Spanje 36½, en 24¾.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 17 November. *Tarwe* flaauwer; 70 à 74 p. Ommel. *f* 7,20 à *f* 8,20; 70 à 74 p. Old. *f* 7 à *f* 8. *Rogge* 20 c. lager; 64 à 66 p. *f* 5,50 à *f* 5,90; 68 à 72 p. n. *f* 6,45 à *f* 7,25. *Boekweit* iets hooger; 64 à 68 p. gr. zand *f* 6,20 à *f* 7; 64 p. veen *f* 5,95. *Gerst* als voren; 54 à 58 p. w. *f* 4,80 à *f* 5,40. *Haver* lager verkocht; 38 à 50 p. dikke *f* 3,40 à *f* 4,60; 36 à 40 p. w. voer *f* 3,40 à *f* 4. *Paardenboonen f* 6,50 à *f* 7,10. *Koolzaad* bijna zonder handel; *f* 11,50 à *f* 12,50. *Gort* grove *f* 9,50 à *f* 10,50; parel *f* 13 à *f* 14.

SNEEK, 17 November. *Boter f* 49,50. *Kaas f* 27 à *f* 30.

OPMEER, 16 November. Aangevoerd 23 stapels kl. gras-*kaas*. Prijs *f* 26.

DELFT, 19 November. *Boter f* 50 à *f* 66.

234ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

4de Lijst. N°. 16368, een prijs van *f* 1000.

*** De ondergeteekende ontving uit Arnhem van S. M., Utrecht en Velp G. M. elk *f* 10; Amsterdam M. en H. *f* 15,84; Kampen van eene ouderlooze officiers-dochter *f* 1 98. Hartelijken dank wordt hier voor aan de edelmoedigen namens de ongelukkige aangeboden. Nog eenige weinige giften en het lot der ongelukkige is door uwe milddadigheid weder dragelijk gemaakt voor een jaar. Het worde ook door u ondervonden dat wie den armen geeft den Heere leent.

Budel (bij *Eindhoven*), *November* 1857. TH. BUSSINGH DE VRIES, Predikant.

*** MOOKHOEK.

De Commissie ter inzameling van liefdegaven voor de nagelaten betrekkingen van den onderwijzer *P. Bomgaard*, te Mookhoek, maakt met genoegen melding van de volgende bij haar ingekomen giften ten behoeve van dat gezin:

Van eene inzameling te Strijen *f* 62,45; id. te Strijen-Sas *f* 13,75; id. te Mookhoek *f* 30; id. te 's Gravendeel *f* 88; van den heer *P. R. Campert* een muntb. à *f* 10; van P. Th. te 's Heerenberg *f* 3; van een voormalig leerling van den overledene *f* 2,50; van den heer D. W. K. te Arnhem *f* 13,94; van mevr. S. M. aldaar *f* 9,90; van den heer S. aldaar *f* 51; van G. M., onbekend postm., een muntb. *f* 10; van den heer *Schippers* te Rijsoort *f* 6; van den heer *A. de Gr. f* 3; uit de stad Dordrecht, van mevr. v. D. W. *f* 20; m^r. B. v. Z. *f* 20; 'T H. v. B. *f* 10; H. D. K. *f* 10; V. D. E. v. B. *f* 10; P. D. K. *f* 2,50; F. v. D. L. *f* 2; D. E. *f* 5; T. A. F. *f* 1; A. v. D. L. *f* 5; C. L. *f* 5; mevr. St. *f* 3; J. O. W. S. *f* 2; J. H. P. *f* 0,50; N. N. *f* 2,50; N. N. *f* 1; Pr. den wel-ed. zeer gel. heer *A. Beeloo*, van A. B. *f* 1,98; uit Doesburgh 1 coup. n. w. s. n°. 2576 *f* 4,95; van Broek in Waterland 1 id. n°. 16 *f* 4,95; Pr. den weled. heer *G. Spijkerman* te Zwolle, van een onbekenden gever 1 coup. w. s. n°. 9437 *f* 2,47⁵; van onderwijzers te Zwolle *f* 7,70; van de leerlingen der R. C. school voor jongens aldaar *f* 3,92; van C. B., postm. Deventer, een muntb. *f* 10; Pr. den wel-ed. heer *Burnier* te 's Gravenhage, van N. N., postm. Vlissingen, 2 coup. *f* 4,95; van het 's Gravenhaagsche departement der broederschap *Phylactèrion f* 10; van X. te 's Gravenhage 1 coup. *f* 1,23⁵; van R. te Rotterdam 1 coup. *f* 1,23⁵; van het onderwijzers-personeel aan het instituut des heeren *Burnier f* 12,50; van een aantal leerlingen van hetzelfde instituut *f* 93,75; van eenige onderwijzers te 's Gravenhage *f* 21,75.

Dank, hartelijk dank den milden gevers en inzamelaars! De God der Liefde vergelde hun naar zijne genade! Het behage hem verder de harten te wekken van velen, van zeer velen, op dat er voor de nagelatene betrekkingen van *Bomgaard* iets blijvens moge worden tot stand gebragt! Namens de commissie enz.,

Puttershoek, 16 *November* 1857. A. F. MEIJER.

40jarige Huwelijksvereeniging
van
G. J. TOP
en
B. C. R. VAN COEVERDEN.
KAMPEN, 20 November 1857.
Hunne dankbare Kinderen.

*** Ondertrouwd:
HAARLEM, 19 November 1857.
J. GERRITSEN, Boekhandelaar, en
W. G. H. DE WILDE.

*** Getrouwd:
W. G. A. ESCHWEILER, Med. Doct. etc., van *Gendringen*,
Weduwnaar van *B. J. M. E. van Oostenburg*, met
M. J. HEYDENRYCK, van *Amsterdam*.
GROENLO, den 17^{den} November 1857.
Eenige kennisgeving ook aan Familie-Betrekkingen.

*** Getrouwd:
J. B. A. VAN BASTEN BATENBURG, van *Lichtenvoorde*, en
T. L. M. H. BOVENS.
MAASHEES, 18 November 1857.

*** Getrouwd:
M^r. A. J. DUIJMAER VAN TWIST, Griffier bij het Kantongeregt te *Ommen*, en
H. C. W. IJSSEL DE SCHEPPER.
DEVENTER, 18 November 1857.

*** Getrouwd:
ROTTERDAM, 18 November 1857.
P. HUDIG en A. J. MEES.

*** Getrouwd:
ROTTERDAM, 18 November 1857.
JOHAN FREDERIK KIPS en
CATHARINA DE WIT VAN DER HOOP.

*** Getrouwd:
G. J. VAN LAKERVELD, beroepen Predikant te *Vierlingsbeek*, met
E. M. C. GREEFF.
'S GRAVENHAGE, 18 November 1857.

*** Bevallen van een' ZOON de Hoog-Wel-Geboren Vrouwe *P. SIEBERG*, geb. *VEREUL*.
SAMARANG, 21 September 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Voorspoedig verlost van eene welgeschapene DOCHTER *A. DE ROO*, geliefde Echtgenoote van K. HILLE, Genees-, Heel- en Verloskundige.
TEXEL, 14 November 1857.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *JOHANNA VAN STEYN*, hartelijk geliefde Echtgenoot van M^r. E. VAN OLDEN.
VOORHOUT, 15 November 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON *M. C. E. VAN HOBOKEN*, geliefde Echtgenoote van B. C. D. HANEGRAAFF.
ROTTERDAM, 16 November 1857.

*** Bevallen van eene DOCHTER *G. LODER*, Echtgenoot van J. F. PASQUÉ.
'S PRINCENHAGE, den 17^{den} November 1857.
Eenige kennisgeving.

⁂ Den 17den November 1857 beviel door Gods goedheid voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe *W. C. GROUW*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
W. J. KEMPERS,
Ridder der Orde van den N. L.,
Leeraar aan de Koninkl. Akad. te *Delft*.
Eenige kennisgeving.

⁂ Mijne hartelijk geliefde Vrouw *H. R. VELDWIJK*, beviel heden zeer voorspoedig van een' ZOON.
NOORDWIJK-BINNEN, H. BOONEN.
18 November 1857. Eenige kennisgeving

⁂ Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *S. M. DOFFEGNIES, ROOKMAAKER*.
ZEVENAAR, den 17den November 1857.

⁂ Tot onze diepe droefheid overleed heden plotseling, in den ouderdom van ruim 69 jaren, onze waarde Broeder en Behuwd-Broeder, de Heer ARNOLDUS JOHANNES BEIJERINCK, in leven Heemraad van het Polderdistrict van *Overbetuwe* en lid van den Raad der Gemeente *Elst*.
J. A. BEIJERINCK,
LENT, Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat,
den 13den November 1857. *uit aller naam.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed mijn dierbare Echtgenoot, de Wel-Edele Heer W. PAUW, Lid der Provinciale Staten van Noord-Holland, Dijkgraaf van de Purmer, Wethouder dezer Gemeente enz. enz., in den ouderdom van 59 jaren, diep betreurd door mij, onze Kinderen en Behuwd-Kinderen.
Wed. G. PAUW, KOKER.
PURMERENDE, 13 November 1857.
Op uitdrukkelijk verlangen van den Overledene, zal de rouw alleen door de Weduwe worden aangenomen.

⁂ Op heden overleed, in den ouderdom van 51 jaren, de Wel-Edel Gestrenge Heer G. W. BRETZ, Kapitein, Plaatselijk Adjudant der 1e. Klasse, hartelijk geliefde Echtgenoot van C. VAN ORDEN,
AMSTERDAM, Wed. *G. W. Bretz.*
14 November 1857. Algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed op den Huizen *Zomerlust*, onder de gemeente Sloten c. a., aan verval van krachten, in den ouderdom van 71 jaren, mijne geliefde Moeder Mev. ANTONIA ADRIANA GOBEL, Wed. van den WelEdelen Heer J. J. VAN DER SPRANG VAN LEE.
AMSTERDAM, W. C. V. D. SPRANG VAN LEE.
14 Nov. 1857. Eenige kennisgeving.

⁂ Heden behaagde het den Almagtige, mijn geliefden Echtgenoot HENDRIK VERHOEVE, in den ouderdom van 67 jaren en 7 maanden, en na eene genoegelijke Echtvereeniging van bijna 23 jaren, door den dood tot zich te nemen. Zwaar treft mij dit verlies, doch ik hoop te berusten in den wil van Hem, op wien zijn vertrouwen hier gevestigd was.
D. SLOT,
Wed. *H. Verhoeve.*
'T ZANT, in de *Zijpe*, 15 November 1857.

⁂ Heden overleed, tot onze diepe droefheid, onze waarde Vader, Behuwd-Vader en Grootvader, de Heer ALBERT HOOGENKAMP, in den ouderdom van bijna 88 jaren. Een langzaam verval van krachten en bijkomende ziekte maakten een einde aan zijn, voor ons nog zoo dierbaar leven.
J. HOOGENKAMP,
KAMPEN, *Uit aller naam.*
16 November 1857.

⁂ Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van bijna 37 jaren, mijn geliefde Zoon HENDRIK JACOB, in leven Rijksklerk bij het Bureau van Verificatie der Comptabiliteit alhier.
'S HERTOGENBOSCH, J. C. LEEUWE.
16 November 1857.

⁂ Heden ontsliep zacht en kalm, in het 79ste jaar haars levens, onze geliefde Grootmoeder MARIA BRUYN, Weduwe den Heer S. H. KRAWINKEL.
AMSTERDAM, N. J. MOUTHAAN.
16 November 1857. M. M. A. MOUTHAAN,
KRAWINKEL.
H. HARMSEN.

⁂ Heden overleed alhier, tot onze bittere droefheid, ons dierbaar eenig Kind JAN, in den jeugdigen leeftijd van ongeveer 19 jaren.
H. MASSINK.
ZUTPHEN, J. G. MASSINK,
17 November 1857. REESINK.

⁂ Heden morgen overleed tot ons innig leedwezen, in den ouderdom van ruim 35 jaren, mijne waarde Echtgenoote ANNA SIJPHEER, na eene gelukkige echtvereeniging van 16 jaren, mij nalatende vijf lievelingen van 4 tot 15 jaren. Hoezeer zij zwak was, was zij mij eene beste Huisvrouw en voor mijne kinderen eene zeer zorgdragende Moeder.
J. W. GOVERS.
SCHAGEN, 17 November 1857.
Strekkende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

⁂ Heden ontsliep zacht en kalm mijne hartelijk geliefde Echtgenoot ANNA CATHARINA HELDERMAN, in den ouderdom van ruim 37 jaren. Uit eene bijna 3½jarige gelukkige echtvereeniging laat zij mij 2 Kinderen na, die hun onherstelbaar verlies niet kunnen beseffen.
AMSTERDAM, A. KREULEN, JANSZOON.
17 November 1857. Eenige kennisgeving.

⁂ AAN DE KIEZERS VAN DE WATERSCHAPPEN *PURMER en WIJDE WORMER.*
De ondergeteekende zal als Hoofd-Ingeland van de Purmer en Wijde Wormer, ingevolge de nieuwe Reglementen, aftreden en wenscht bij de stemmingen op 26 November en 3 December *niet* in aanmerking te komen.
G. VISSER VAN HAZERSWOUDE.
18 *November* 1857.

⁂ Aan geïnteresseerden in het contract van overleving N°. 1 in 50 portien, opgerigt door J. & D. VAN WATTENS in 1754, wordt bekend gemaakt, dat door J. D. LODEESEN, van heden tot Ult. Mei 1858, zal worden gevaceerd des Donderdags, voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het doen eener UITDEELING over het jaar 1818 van *f* 37 voor iedere portie, tegen overlegging van Attestatien de Vita en Kwitantien.

⁂ De bekende en onbende schuldeischers in den onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarden Boedel van KLAAS VAN LIENEN en MAARTJE BAKKER, beide in de *Zijpe* overleden, worden bij deze opgeroepen om te compareren, op Maandag den 30sten November 1857 des middags ten 12 ure, ten Kantore van den Notaris C. SIEMERS te *Zijpe*, ten einde aldaar aantehooren de Rekening en Verantwoording door de beneficiaire Erfgenamen ingevolge de wet afteleggen.

⁂ Zij die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Heer P. J. Baron VAN HEECKEREN VAN BRANDSENBURG, te Vianen, worden verzocht daarvan onverwijld *franco* opgave te doen ten Kantore van den Griffier Mr. P. R. VAN DEN BERG, te Vianen.

⁂ *Curatoren van het Stedelijk Gymnasium te* AMSTERDAM, brengen hierbij ter kennis van de belanghebbenden, dat aldaar de Betrekking van CONRECTOR vacant is, en noodigen alzoo uit degenen, die zouden wenschen voor gemelde Betrekking in aanmerking te komen, zich hiertoe vóór of op den 15den December e. k. schriftelijk en *vrachtvrij* bij hen aan te melden onder omslag aan den Secretaris, Rozengracht N°. 31.
Curatoren voornoemd,
H. J. KOENEN, President.
A. DA COSTA, Secretaris.

⁂ J. ALBERTS, openbaar Onderwijzer te Boskoop, verlangt eenen ONDERMEESTER van den 3den Rang, om tegen Januarij in dienst te treden.

⁂ Tot vervulling der vacature ontstaan door het overlijden van den Heer *P. J. van Leeuwen van Duivenbode*, Plaatselijk Genees- Heel- en Vroedmeester te Westerschelling op het eiland Terschelling, worden verzocht en opgeroepen Heeren MEDICINAE DOCTORS tevens *Heel- en Vroedmeester* zijnde, ten einde in *persoon* of met *vrachtvrije* Brieven onder overlegging van Diplomas zich voor den 20sten December e. k. aan te melden bij den Heer Burgemeester van Terschelling; — het eiland bevat ruim 3,000 en het dorp Westerschelling circa 1700 inwoners, het vaste tractement van de gemeente bedraagt *f* 200.—, terwijl de benoemde wellígt, even als de vorige, gechargeerd wordt met het officie der quarantaine waaraan van Rijkswegs verbonden was een tractement van *f* 100.—, 's jaars; — overigens bestaat er gelegenheid voor het overnemen van eene welgeordende Apotheek.

⁂ In eene *Apotheek* te Arnhem, verlangt men tegen December of later: Een bekwaam en van goede getuigschriften voorzien BEDIENDE, liefst Gereformeerd. Adres met *franco* Brieven, onder Letters E. W., bij den Boekhandelaar G. W. VAN DER WIEL, aldaar.

⁂ **ATTENTIE. BEDIENDE.**
In een der Zeeuwsche steden verlangt men een SOCIETEITS-BEDIENDE tegen Kost en Inwoning, het Salaris naar bekwaamheden. Adres onder Letter L., *franco* bij de Wed. P. C. VERHOEF, Boekhandel te Vlissingen.

⁂ Een JONGELING van fatsoenlijke huize, oud 20 jaren, P. G., niet onbekend met de *Administratie*, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst in de een of andere Betrekking; er zal minder op salaris dan wel op een goed vooruitzigt gelet worden. Adres *franco*, onder Lett. A., bij den Boekhandelaar A. TJADEN, te Deventer, bij wien gelegenheid bestaat tot plaatsing van een bekwaam BOEKBINDER.

⁂ Iemand van middelbaren leeftijd, gehuwd met Kinderen, niet onbemiddeld, het Stadsleven met het Buitenleven wenschende te verwisselen; zoekt eene Betrekking als RENTMEESTER of OPZIGTER over **Landerijen**, waar bij niet geheel onbekend mede is, kunnende de beste getuigenissen produceren. Adres onder Letter Z., bij den Boekverkooper J. RANNING, op de Schippersgracht, te Amsterdam.

⁂ Wordt gevraagd een bekwame DORP-SMIDSKNECHT, ongehuwd. Adres met *franco* Brieven of in *persoon* bij den Smidsbaas G. RIETVELDT te Giessendam.

⁂ Wordt gevraagd, TWEE SMIDS BANKWERKERS, kunnende vast werk bekomen, aan hen die met Plaat- en Brandkastwerk kunnen omgaan wordt de voorkeur gegeven. Adres *franco* Brieven, Lt. A., Postkantoor Zaandam.

⁂ **HUISKNECHT.**
Men verlangt te Rotterdam, met Februarij 1858: Een HUISKNECHT, voorzien van goede getuigschriften, met vermelding van Geloofsbelijdenis. Brieven *franco*, onder Letter O. Adres bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN te Rotterdam.

⁂ Een' TUINMAN, oud 32 jaren, P. G., sedert 10 jaren gehuwd en slechts een Kind hebbende, het Broeijen, Snoeijen, Aankweeken van Bloemen enz., als ook het Jagen en Visschen grondig verstaande, zag zich gaarne vóór of op 1 Februarij 1858 **geplaatst**; omtrent zijn gedrag en bekwaamheden kunnen gunstige getuigenissen worden verstrekt. Adres *franco* Brieven onder de Letters L. H., bij H. T. HENDRIKSEN, Boekhandel, Hoogstraat te Rotterdam.

⁂ Een gehuwd TUINMAN van de P. G., zonder kinderen, van goede getuigschriften voorzien, verlangt met 1e Februarij a. s. weder als zoodanig geplaatst te zijn. Adres met *franco* Brieven onder Lett. A. B., bij den Boekhandelaar C. G. VAN DER POST te Amsterdam.

⁂ Eene Jufvrouw, uit den meest fatsoenlijken stand, oud circa 19 jaren, van de P. G., geëxamineerd in de vier moderne Talen, verlangt als SECONDANTE geplaatst te worden. Adres met *franco* Brieven, onder Letter M., bij den Boekhandelaar WENK, te Rotterdam.

⁂ Op een welgelegen Dorp in Noord-Holland, wordt in een fatsoenlijk Burger-Huisgezin zonder Kinderen, tegen goed loon, in evenredigheid van geschiktheid en bekwaamheid gevraagd: Een' DIENSTMEISJE, P. G., niet beneden 20 jaren oud, van goed zedelijk gedrag, en van goede getuigschriften voorzien, het Huiswerk goed kunnende verrigten, en goed met de Pot kunnende omgaan, om zoo spoedig mogelijk in dienst te treden. Adres in *persoon* of met *portvrije* Brieven onder Letter X., bij den Boekhandelaar J. J. HONIGH, aan de Schagerbrug, in de Zijpe.

⁂ Tegen primo Februarij e. k., vraagt men in eene fatsoenlijke Burger-Huishouding, te Amsterdam: Eene KEUKEN- en eene WERKMEID, tegen genot van goed Loon, men verlangt goede getuigschriften en voorloopige opgave met *franco* Briefjes, onder Lt. K., bij de Boekverkoopers MARLOF & ZOON, Rokin E. 158.

⁂ **VERLOREN, 18 NOVEMBER,**
tusschen de Hofstede *Meer en Berg* en de Glip: Een' GOUDEN DAMES HOROLOGIE met **dubbelen Kast**, waarop **naamletters** egraveerd zijn. Die hetzelve terugbrengt aan het Raad uis te Heemstede, zal ***f* 25** belooning ontvangen.

⁂ *Commissarissen der Geldleeningen voor de Straatwegen van de Grebbe op Dieren, van Arnhem naar Apeldoorn, en van Doesborgh naar de Pruissische grenzen bij Anholt*, zullen op Maandag den 7den December 1857, des namiddags ten één uur, in het *Gouvernements-Gebouw* te Arnhem, ten overstaan van Notaris en Getuigen, en in tegenwoordigheid der aandeelhouders, die verkiezen daarbij tegenwoordig te zijn, doen uitloten **zeven** aandeelen, ieder van duizend gulden, in de geldleening voor de beide eerstgenoemde straatwegen, tegen vijf ten honderd renten gesloten.
De uitgelotene aandeelen zullen den 1sten Januarij 1858 worden afgelost, en na dat tijdstip daarop geene renten worden betaald.

HAARLEM KONINGSTRAAT.
AMSTERDAM REESTRAAT.
Dankbaar voor de gunst en het vertrouwen sedert twintig jaren genoten, neemt de Ondergeteekende de vrijheid zich op nieuw aantebevelen; daar hij aan zijne Affaire eene meerdere uitbreiding heeft gegeven. Bij hem worden gemaakt alle soorten van BREUKBANDEN voor alle voorkomende gevallen, SAUSPENSOINS enz.; zoo als ook SCHEER-, TAFEL- en PENNEMESSEN, SCHAREN enz.; en blijft zich ook belasten met het **repareren** en **slijpen** dezer Artikelen.
M. WEBER,
Instrument-, Breukbanden en Messenmaker.

⁂ **SMEDERIJ TE HUUR.**
Tegen 1 Januarij 1858 wordt in de Gemeente Obdam Prov. N.-Holland, te HUUR aangeboden: Eene in volle werking zijnde SMEDERIJ met daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN, benevens een stukje BOUWGROND. Nadere inlichtingen bij de Wede G. VOERMAN te Obdam.

⁂ Door verandering UIT DE HAND TE KOOP: Een wel ter nering staande BROODBAKKERIJ, op een der beste standen der Stad Hoorn, ten spoedigste te aanvaarden. Brieven *franco*, onder Letter U., bij den Boekhandelaar P. J. PERSIJN, te Hoorn.

⁂ **VOORDEELIG AANBOD.**
Wegens een spoedig opkomend vertrek naar elders, wordt tegen zeer aannemelijke conditie ter dadelijke overneming aangeboden, eene ruime winstgevende COMMISSIEZAAK, met goed Succes gedreven wordende, in eene der voornaamste Steden van Zuid-Holland.
Reflecterenden gelieven zich met *franco* Brieven onder Lett. F. D., te adresseren aan het Kantoor „*Regt door Zee*" Kaasmarkt te Rotterdam.

⁂ **TE KOOP:**
Een muisvaal geappelde MERRIE met zwarte **aalstreep**, (ouders Geldersche Hengst en Oldenburgsche Merrie) oud 5 jaren, maat 166 Ned. Duimen, mak, à deux mains, zonder gebreken. Te bevragen bij A. J. BRINKMAN, te Driebergen.

⁂ **Te KOOP**, gezamenlijk of afzonderlijk: Acht COCHINCHINA-HENNEN, broedsel van dit jaar, geheel volwassen en reeds beginnende Eijeren te leggen, tegen drie Gulden het stuk; des verkiezende daarbij ook een of meer Hanen. Te bevragen bij P. BALKENENDE, Tuinier te Warmond.

⁂ De aangekondigde Veiling van BOOMEN HAKHOUT en AFBRAAK, op de Hofstede *Middeloo* onder Velsen, te houden op 26 November en volgende dag of dagen, wordt voor zooveel *alleen de Boomen* aangaan, **uitgesteld tot Dingsdag 1 December 1857**, 's morgens 10 uren.

GRIENDHOUT, TEEN EN BOOMEN.
De Notaris DE WALL JANSSEN te Vianen, zal in 't openbaar Verkoopen:
Op Woensdag 25 November 1857, des voormiddags 11 ure in het Logement *het Zwijnshoofd* te Vianen: Ongeveer 12 Bunders GRIENDHOUT en TEEN, staande in de Gemeenten Vianen, Hagestein en Heicop, en op Donderdag 26 November 1857, 's morgens 10 ure in *loco*, ruim 300 zware SCHIETWILGEN en andere BOOMEN, staande in de gemeente Hagestein.

⁂ **VERKOOP VAN DENNENBOOMEN.**
De Notarissen KUYK en HONDIUS te Wageningen, zullen op Donderdag 26 November 1857, des namiddags ten 4 uren, aan het *Lexkesveer* aldaar verkoopen:
Eene aanzienlijke hoeveelheid DENNENBOOMEN, staande op ongeveer 5 Bunders land, op den *Dorskamp* onder Wageningen, waaronder van 24 tot 34 voeten lang, en bijzonder geschikt voor *Thelegraaf* en *Heipalen*, enz. enz. Aantewijzen door G. HYNENKAMP en A. VAN HOLLAND, op den Dorskamp voormeld.
Zegt het voort.

⁂ **VERKOOP VAN LOGEMENT EN UITSPANNING.**
J. KUYK, Notaris te Wageningen, zal op Dingsdagen 1 en 15 December 1857, telkens des avonds om 6 uren in nagenoemd Logement, bij Inzet Veilen en bij Toeslag Verkoopen:
Het van ouds bekende LOGEMENT en UITSPANNING *DE ZON*, (vroeger *het Misverstand*), gelegen te Wageningen, buiten de Bergpoort, met Stalling, Inrijdschuur, Tuin en verder aan- en toebehooren, groot 8 Roeden 20 Ellen; breeder bij Billetten omschreven en te aanvaarden 1 Mei 1858.
Nader onderrigt te bekomen bij genoemden Notaris. Brieven *franco*.

*** De ERVEN J. J. TIJL, te Zwolle, hebben uitgegeven: **De VIERDE DRUK van**

H. KROEZE RAMAKER, ZAKWOORDENBOEKJE,

bevattende eene verzameling van **MANNELIJKE EN VROUWELIJKE ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN** en van Woorden, die met **EE, OO, EI** of **G** moeten geschreven worden, ten dienste van hen, die goed Nederduitsch wenschen te schrijven. Prijs 30 Cents.
Dit Boekje, hoe beknopt ook kan voor het dagelijksche gebruik het uitgebreidste Woordenboek vervangen.

*** **H. A. M. ROELANTS, te *Schiedam*, heeft uitgegeven:**

BEELDSPRAAK DER NATUUR.

STICHTELIJKE LECTUUR VOOR ELKEN DAG DES JAARS,

door ELISE, Schrijfster van *HERMINE*, enz.

VOLKS-UITGAAF. PRIJS *f* 1,40.

HEDEN EN MORGEN TE ZIEN.

Boekverkooping.

De Boekhandelaar FREDERIK MULLER, te Amsterdam, zal den 23sten November 1857, en volgende dagen ten zijnen huize Verkoopen: Eene zeer belangrijke

Bibliotheek van

REGTSGELEERDE WERKEN,

waaronder b. v.: PERTZ, *Monumenta Germaniae*, 10 vol., DONELLI *Opera*, Luca, 12 vol., CUJACII *Opera*, Neap., 11 vol., zeer vele *Handvesten*, veel over Duitsch, Fransch en Nederlandsch, *Burgerlijk-, Straf- en Administratief Regt* (waarbij veel over *Registratie* en *Zegel*), vele uitmuntende over STAATSHUISHOUDKUNDE, enz. Voorts:

HISTORISCHE WERKEN,

in groote uitgebreidheid, vooral over *Oude* Geschiedenis, en bijzonder over NEDERLANDSCHE HISTORIE, waarbij zeer vele PLAATSBESCHRIJVINGEN; voorts over *Oudheden*, HERALDIEK, *Numismatiek*, enz.

Alles nagelaten door wijlen de Hoog-Edel-Gestrenge Heeren Mr. P. A. BRUGMANS, in leven *Staatsraad in buitengewone dienst*, *Ridder van verschillende Orden*; Mr. J. COHEN STUART, *Oud Inspecteur-Generaal d. Registratie*, *Ridder v. d. O. v. d. N. L.*, en den Wel-Ed. zeer Gel. Heer F. H. HEKMEIJER, *Rector der Lat. Scholen te Amersfoort.*

(Een 2e Catalogus zal de CLASSIEKE WERKEN, die over LETTERKUNDE, eenige over *Natuur-* en *Scheikunde*, en eene belangrijke collectie GODGELEERDE WERKEN bevatten, alsmede fraaije PRENTWERKEN, nagelaten door den Wel-Ed. Heer F. A. HEKMEIJER en eenen *Emeritus - Predikant*).

*** GEBR. MULLER, Boekhandelaar te 's Hertogenbosch, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

HET BEELD

VAN

DIRK RAFELSZ. KAMPHUYSEN,

IN DE LIJST VAN ZIJN TIJD,
DE DAGEN DER DORDTSCHE SYNODE
door **CHONIA.**
TWEEDE DRUK.
Twee deelen, in kl. 8°. Prijs *f* 3,25.

☞ De aanzienlijke oplage van den eersten druk van dit werk was in korten tijd uitverkocht. De prijs van deze is op de helft verminderd. Wie zich een juist denkbeeld van den politieken en kerkelijken toestand onzes vaderlands vóór, gedurende en kort na de jaren 1618 en 1819 wil vormen, koope dit boek, dat door zijne inkleeding zeer onderhoudend is en waaraan bij de verschijning der eerste uitgave een bijna onverdeelde goedkeuring en toejuiching is ten deel gevallen.

LEVENSSPIEGEL.

NOVELLEN
van G. P. KITS VAN HEIJNINGEN,
Predikant te Deventer.
Een Deel groot 8°., met Vignet *f* 2,90.

☞ Een der jongste recensien van dit gezochte boek vangt aldus aan: „Onder onze gemoedelijke en christelijke romanschrijvers bekleedt de Deventersche Predikant KITS-VAN HEIJNINGEN eene eerste plaats. De Vaderlandsche letterkunde der laatste jaren mag zich beroemen, dat zij, op het voetspoor onzer Overzeesche naburen, het talent harer schrijvers zag aangewend tot bevordering van het christelijke en godsdienstig element in den roman, die zoodoende inwerken en van heilzamen invloed zijn kan op de zedelijke ontwikkeling onzer natie. De heer van Heijningen heeft de groote gave ontvangen, om wat zijn scherpe blik in het dagelijks leven opmerkt, met juistheid en der natuur getrouw weder te geven, terwijl zijn vloeijende stijl en bevallige verhaaltrant, wat hij schrijft, diep indringen doet in het gemoed zijner lezers, zoodanig, dat waar hij de zonde in al hare naaktheid ten toon stelt en den waarschuwende vinger dreigend opheft, hij evenzeer spreekt tot het hart, als wanneer hij de deugd, zelfs te midden der beproeving, ons schetst in hare hooge waarde, en het geloof aan Gods zorgende Voorzienigheid ons predikt als den besten gids door het leven. De Christenleeraar, niet de blinde volgeling van eenig kerkelijk leerbegrip, niet de ijveraar, maar de gemoedelijke opregte herder der gemeente, de praktische man, de predikant, die in de uitoefening van zijn ambt handelt zoo als de novellist schrijft, ontmoeten wij telkenmale in deze bladeren, die zoowel het hoofd als het hart van den auteur eere aan doen. 't Zou ons niet vreemd voorkomen, wanneer dit negental verhalen de opmerkingen en de vruchten waren van ontmoetingen, die van Heijningen, tijdens zijne herderlijke bediening zijn wedervaren, al was hij bescheiden genoeg, om niet, als velen, die waarheid boven op den titel te vermelden."

*** G. T. N. SURINGAR, heeft alom verkrijgbaar gesteld:

DE KUNST VAN DECLAMEREN.

NAAR HET FRANSCH VAN DEN

beroemden Tooneelspeler J. M. LARIVE.

Een deeltje in Tollens-Formaat.. *f* 1,80.

*** JOHs. NOMAN & ZOON, te Zaltbommel, debiteren met succes:

MR. J. VAN LENNEP.

Tijdkaart van de Geschiedenis des Vaderlands,

van de vroegste tijden tot op heden, fraai geïllustreerd met Vignetten, door **C. ROCHUSSEN.** In 2 bladen met afzonderlijke beschrijving *f* 8,80. Idem op Linnen met Rollen *f* 11,80.
Deze TIJDKAART die door hare fraaije illustratien een aanschouwelijk overzigt geeft der belangrijkste feiten, om daardoor het geheugen te gemoet te komen, behoort te huis in elke SCHOOL- en LEERKAMER, en evenzeer op de BIBLIOTHEEK van ieder, die op de beoefening onzer Historie prijs stelt.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, en VAN DRUTEN EN BLEEKER, te Sneek, is uitgegeven:

DRED.

Een verhaal door de Schrijfster van

DE NEGERHUT,

Mevr. HARRIET BEECHER STOWE.

NAAR HET ENGELSCH DOOR

P. VAN OS.

Prijs der drie Deelen met Vignetten.. *f* 9,20.
Dat ook dit werk van de beroemde Mevr. BEECHER STOWE eene algemeene belangstelling heeft opgewekt, blijkt genoegzaam uit het debiet van de Engelsche uitgave, waarvan, volgens de *Publishers Circular*, reeds meer dan **Honderd en vijftig Duizend** Exemplaren, in verschillende Editiën, verkocht zijn.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem komt van de pers:

LA SEULE CHOSE NÉCESSAIRE

RECUEIL DE MÉDITATIONS CHRÉTIENNES

Par M. M. Buisson. — Cellérier. — Chavannes. — Coleni. — Dardier. — v. Goens. — Goy. — Grotz. — Busken Huet. — D. T. Huet. — Reville. — Trottet.
Gebonden in een deel *f* 5,50. In twee deelen *f* 5,80.

WINTER AVOND - LEKTUUR.

Voor f 18,— in plaats van f 37,80,

Zijn nog eenige Exempl. verkrijgbaar, van het met roem bekende werk, getiteld;

MARIA EN MARTHA.

bestaande uit 21 gr. 8vo. deelen, gebonden in

Zeven nette halve linnen banden:

Enkele der 21 deelen zijn, ter completering, te bekomen, voor *f* 1,— in plaats van *f* 1,80.
☞ Een uitvoerig en met zorg bewerkt ZAAK-REGISTER op bovenstaand werk, dat den zoo rijken inhoud met een oogopslag doet kennen, is benevens een VOORWOORD van *Redactie* en *Uitgever*, bij alle solide Boekhandelaren gratis, of ter inzage te bekomen.

*** A. VAN LOON te Tiel, debiteert met succes:

I. **VERZAMELING VAN BRIEVEN**, ter vertaling in het Engelsch, ten gebruike voor eenigzints gevorderde leerlingen, bewerkt naar het Hoogduitsch van **Dr. CARL MUNDE**, à *f* –,50.

Men leze over dit Werkje, het gunstig verslag, voorkomende in de *N. Bijdrage*, *ter bevordering van het Onderwijs en de Opvoeding*, December 1856 en in het *Tijdschrift voor de Fransche*, *de Engelsche en de Hoogduitsche Taal* N°. 4 van 1856.

II. **H. SCHEERDER**, Dialogues français et Hollandais, sur des sujets familiers à l'usage des écoles, 6e. druk à *f* –,40.

Dit veel gebruikt wordende Werkje, is door mij aangekocht, uit het fonds van Wijlen den Heer H. C. SCHETSBERG te Leeuwarden.

III. **HANDLEIDING VOOR ONDERWIJZERESSEN.** Uitgegeven door **Dr. P. H. TYDEMAN**, *Rector te Tiel en Schoolopziener in het IX district van Gelderland.* Prijs *f* –,90.

Men leze over dit Werkje, de gunstige aankondiging voorkomende in het *Nieuw Nederlandsch Tijdschrift voor Onderwijs en Opvoeding* 1857. Tweede Afl. Groningen bij A. L. SCHOLTENS. Bladz. 128 en volgende.

*** Door den Boekhandelaar P. M. VAN DER MADE, te Amsterdam, is uitgegeven een Bundel

DRAMATISCHE POËZIJ.

323 Bladz. 8vo druks, in keurig gelithografieerd omslag. *f* 2,60

INHOUDENDE:

Rocco, *Dramatisch Gedicht*, door ARNOLD. — *Davids Misdaad*, *Dramatisch Gedicht*, *door denzelfden.* — *Ugolino, Dramatisch Tafereel*, door J. H. BEDDIGS. — *De Blinde, Dramatisch Gedicht*, door ARNOLD. — *Willem Tell, Dramatisch Fragment*, door J. J. L. TEN KATE. — *Abels Dood*, *fragment uit Kaïn en Abel*, *van Lord Byron*, door H. DE VRIES Wz. — *De Schijnheilige*, *Blijspel in twee Bedrijven*, door ARNOLD. — *Egmond*, *Dramatisch Lierisch Gedicht*, door L. VAN DEN BROEK. — *Richelieu*, *Fragment naar het Engelsch van* BULWER, door H. DE VRIES Wz. — *Een Zoon*, *Dramatisch Gedicht*, door ARNOLD. — *Jozef en zijne Broeders*, *Dramatisch fragment*, door H. W. PLAATZER VAN DER HULL. — *De Rederijker Minnaar*, *Blijspel in een Bedrijf*, door ARNOLD.

Te Haarlem bij JOH ENSCHEDÉ EN ZONEN.